

הוא צד הדין הקשה, והוא נדבק בצד הקדשה. החמור, כשמזדוג עמו, שהוא מצד האחר, הם שני פגעים רעים לעולם.

ועל זה שמעון היה תקף הדין הקשה, וכשמזדוג עם לוי כאחד, לא יכול העולם לסבל, ומשום כך (דברים כב) לא תחרש בשור ובחמור יחדו. ועל זה שלח יעקב לעשו דבר זה, שפתוב (בראשית לב) ויהי לי שור וחמור. ואם יעקב לא הנמיך עצמו, פחד רב היה נופל על עשו.

ויקם מלך חדש על מצרים. בספרו של רב המנונא סבא כף נאמר, מהו שכתוב ויקם מלך חדש על מצרים? בא וראה, כל עמי העולם וכל מלכי העולם לא התחזקו בשלטונם אלא בשביל ישראל. מצרים לא היו שולטים על העולם עד שבאו ישראל ונכנסו שם לגלות, אז התחזקו על שאר עמי העולם. בכל לא התחזקו על כל עמי העולם אלא בשביל שישאל יהיו בגלות שלהם. אדום לא התחזקו על כל עמי העולם אלא משום שישאל יהיו בגלות שלהם. שהרי עמים אלו היו בשפלות בשאר העמים, ונמוכים היו מכלם, ובגלל ישראל התחזקו.

מצרים - שפתוב (שמות ב) מבית עבדים. עבדים ממש נקראו, שהרי מצרים היו בשפלות של שאר העמים. בכל - שפתוב (ישעיה כג) הן ארץ פשדים זה העם לא היה. אדום - שפתוב (עובדיה א) הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אתה מאד.

ובכחם לא נטלו תקף אלא בגלל ישראל. שפשישראל בגלות שלהם, מיד מתחזקים על כל שאר העמים שבעולם, מה הטעם?

ואתדבקותא דסטר קדישא איהו. חמור: כד אזדוג בהדיה, דאיהו מסטרא אחרא, תרין פגעין בישין אינון לעלמא.

ועל דא, שמעון תקפא דינא קשיא הוה ביה, וכד מזדוג בלוי כחדא, לא יכיל עלמא למסבל, ובגין כך, (דברים כ"ב) לא תחרוש בשור ובחמור יחדו. ועל דא, שדר יעקב לעשו מלה דא, דכתיב, (בראשית ל"ב) ויהי לי שור וחמור. ואי לאו דמאיה יעקב גרמיה, דחילו סגינא נפל ביה בעשו.

ויקם מלך חדש על מצרים. בספרא דרב המנונא סבא הכי אתמר, מאי דכתיב ויקם מלך חדש על מצרים, תא חזי, כל עמין דעלמא, וכל מלכין דעלמא, לא אתתקפו בשולטניהון, אלא בגיניהון דישראל, מצרים לא הוו שלטין על כל עלמא, עד דאתו ישראל, ועאלו תמן בגלותא, כדין אתתקפו על שאר עמין דעלמא. בכל לא אתתקפו על כל עמין דעלמא, אלא בגין דישראל דלהויין בגלותהון. אדום לא אתתקפו על כל עמין דעלמא אלא בגיניהון דישראל, דלהויין בגלותהון. דהא עמין אלין בשפלותא הוו בשאר עמין, ומאיכין הוו מפלהו, ובגין ישראל אתתקפו.

מצרים: דכתיב, (שמות כ) מבית עבדים. עבדים אקרון ממש, דהא מצרים בשפלותא דשאר עמין הוו. בכל: דכתיב, (ישעיה כ"ג) הן ארץ פשדים זה העם לא היה. אדום: דכתיב, (עבדיה א) הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אתה מאד.

וברהו לא נטלו תוקפא אלא בגיניהון דישראל. דכד ישראל בגלותהון מיד ישראל. שפשישראל בגלות שלהם, מיד מתחזקים על כל שאר העמים שבעולם, מה הטעם?